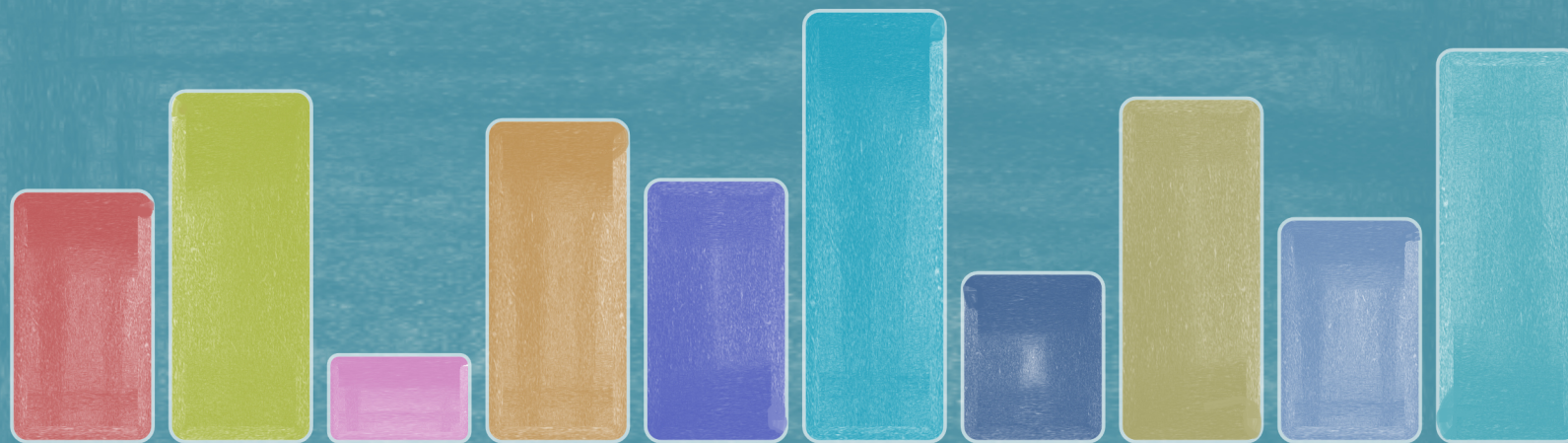

Jak działa system finansowania oświaty

- przykład szkoły podstawowej

Wstęp

Od wielu lat trwa dyskusja na temat finansowania oświaty. W dyskusji tej często padają argumenty oparte o dane makroekonomiczne. Poruszane są także zagadnienia z dziedziny finansów, w tym subtelności rządzące podziałem części oświatowej subwencji ogólnej, dochodów samorządów, wpływów podatkowych itp. Przeciętny odbiorca tych informacji nie jest w stanie ich zweryfikować, trudno też je zrozumieć bez szczegółowej wiedzy z zakresu funkcjonowania samorządów oraz finansowania zadań oświatowych.

Zachęcamy zatem, aby spojrzeć na problem finansowania oświaty od strony bardziej lokalnej. Od strony szkoły, w której mogłoby uczyć się nasze dziecko. Szkoły, którą znamy. Zobaczmy to na przykładzie miejskiej szkoły podstawowej.

Szkoły podstawowe w miastach są różnej wielkości. Czytając doniesienia prasowe można odnieść wrażenie, że typowa miejska szkoła ma ponad tysiąc uczniów, a oznaczenia oddziałów klasowych dochodzą do drugiej połowy alfabetu. Tak jednak nie jest. Prasa często skupia się na sytuacjach, w tym szkołach nietypowych, wyjątkowych.

Tymczasem przeciętna szkoła podstawowa w mieście liczy ok. 450 uczniów, a liczba **oddziałów** klasowych danej klasy to 2 lub 3. W rzeczywistości nasze dziecko będzie raczej w **klasie** Ia lub Ib, ewentualnie Ic.

W prasie możemy też przeczytać o bardzo licznych oddziałach klasowych. Prawda jednak jest taka, że przeciętny oddział klasowy szkoły podstawowej w mieście liczy 21 uczniów. Nawet w największych miastach średnia liczba uczniów w oddziale klasowym mieści się w przedziale od 20 do 23.

Klasa

Zespół uczniów uczących się według programu danego roku nauczania.

Przy dużej liczbie uczniów w danej klasie dokonuje się podziału klasy na oddziały (np. Ia, Ib, Ic). W szczególnych przypadkach mogą być organizowane klasy łączone, składające się z uczniów różnych klas.

Oddziały

Podstawowa jednostka organizacyjna szkoły. W szkole oddział stanowi grupę uczniów pobierających naukę w tej samej klasie.

Nasza Szkoła - studium przypadku

Nasza Szkoła, na podstawie której pokażemy, jak działa system finansowania oświaty, będzie zatem szkołą o dwóch oddziałach każdej klasy. Mamy więc Ia Ib, IIa i IIb i tak do VIIa i VIIb. To dość typowa szkoła miejska. Przyjmijmy, że w oddziałach jest średnio 21 uczniów. W klasach I-III szkół podstawowych od lat obowiązuje maksymalny **limit liczby dzieci** wynoszący 25 uczniów, później od klasy IV limit nie obowiązuje, jednak w praktyce utworzone na początku oddziały klasowe zachowują swoją wielkość do końca. Trudno bowiem o rewolucję w relacjach rówieśniczych. Zresztą w szkołach dwuoddziałowych i tak nie da się połączyć dwóch oddziałów w jeden, gdyż liczba uczniów znacznie przekroczyłaby pojemność sal lekcyjnych (40 uczniów). W praktyce więc liczba uczniów w szkołach miejskich, poza wyjątkami, jest na poziomie 20-24 uczniów. Szkoła w naszym przykładzie liczy więc 16 oddziałów klasowych, w każdym 21 uczniów, co daje łącznie 336 uczniów.

Przeciętnemu rodzicowi może wydawać się, że na wydatki ponoszone w szkole główny wpływ ma jego miasto: prezydent, burmistrz. Tak jednak nie jest. **Zdecydowana większość wydatków jest z góry zdeterminowana przez ustawy i rozporządzenia.** Są to przepisy obowiązujące zarówno samorząd (prezydenta, burmistrza) jak i dyrektora szkoły, i nie można

ich zignorować. Przede wszystkim z góry określona jest liczba godzin nauczania zajęć obowiązkowych. Określają to ramowe plany nauczania. Tygodniowa liczba tych zajęć dla szkoły podstawowej - patrz tabela 1.

W naszych rozważaniach analizujemy szkołę o dwóch oddziałach każdej klasy, godzin tych będzie więc dwa razy tyle, czyli $197 \times 2 = 394$.

Tabela 1.

KLASA	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
TYGODNIOWA LICZBA ZAJĘĆ	20	20	20	24	25	25	32	31	197

Ramowe plany określają także dodatkowe zajęcia, które mają charakter obowiązkowy. Są to:

- godziny do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczone przede wszystkim na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia. W ośmioletnim cyklu to 7 godzin, więc dla naszej szkoły to będzie 14 godzin;
- religia w wymiarze 2 godzin na oddział, więc dla naszej szkoły to 32 godziny;

Ramowe plany nauczania

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 639 z późn. zm.)

Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor szkoły ustala szkolny plan nauczania, w którym określa dla poszczególnych klas i semestrów na danym etapie edukacyjnym tygodniowy (semestralny) semestralny rozkład zajęć.

- etyka, niezależnie od religii, w miejskich szkołach zdecydowanie popularna. Można przyjąć średnio 1 godzinę na klasę, a więc w naszym modelu to 8 godzin;
- wychowanie do życia w rodzinie do klasy IV. Średnio 0,5 godzin tygodniowo, a więc w naszym modelu to 5 godzin dla szkoły;
- doradztwo zawodowe w wymiarze 10 godzin w roku w klasach VII i VIII, co dla naszej szkoły daje nieco ponad 1 godzinę tygodniowo. (10h x 4: 36 tyg.)

Podsumowanie powyższych godzin
- patrz tabela 2.

Łącznie w Naszej Szkole muszą odbyć się 454 godziny lekcyjne zajęć tygodniowo. Dyrektor szkoły ani samorząd nie mogą tego w żaden sposób zmniejszyć.

Tabela 2.

OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE I ZAJĘCIA Z WYCHOWAWCĄ	394
GODZINY DO DYSPOZYCJI DYREKTORA SZKOŁY	14
RELIGIA	32
ETYKA	8
WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE	5
DORADZTWO ZAWODOWE	1,2
RAZEM (DLA CAŁEJ SZKOŁY)	454,2

Limit liczby dzieci

Nasze założenia są świadomie uproszczone i nie uwzględniają przepisów szczególnych związanych z edukacją uczniów z Ukrainy, np.:

 [Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy](#)

▪ Nauczyciele

Ilu nauczycieli potrzeba, żeby te 454 godziny mogły zostać zrealizowane?

Zgodnie z ustawą Karta Nauczyciela, nauczyciele prowadząc te zajęcia realizują tygodniowe pensum w wymiarze 18 godzin. Specyfika ramowych planów nauczania oraz rozliczania wynagrodzeń nauczycieli powoduje, że w miastach funkcjonuje „pensum” 20-godzinne, które uwzględnia średnio 2 godziny ponadwymiarowe na etat nauczyciela. Skomplikowany i nieintuicyjny system wynagrodzeń nauczycieli powoduje bowiem, że koszt zatrudnienia nauczycieli realizujących pensum 18-godzinne z 2 **godzinami ponadwymiarowymi** jest dla samorządu porównywalny z kosztem zatrudnienia nauczycieli bez godzin ponadwymiarowych. Zakładamy zatem, że w Naszej Szkole na zajęcia obowiązkowe potrzeba $454 / 20 = 22,7$ etatów nauczycieli.

Godziny ponadwymiarowe

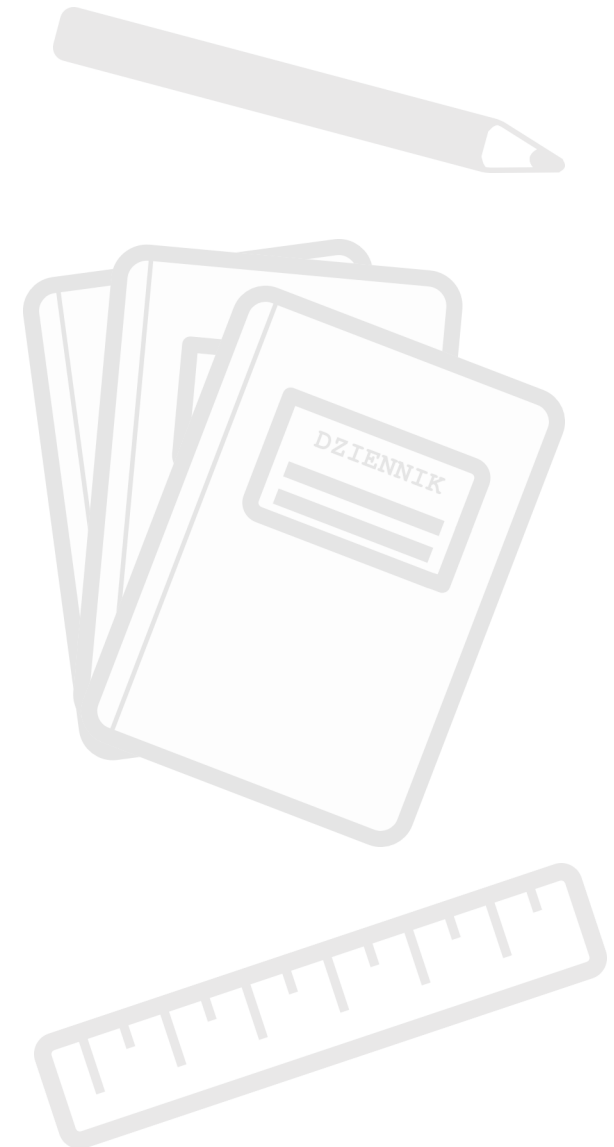
Godziny ponadwymiarowe, to godziny pracy z dziećmi lub na ich rzecz ponad określone pensum, ale w ramach (przynajmniej teoretycznie) czterdziestogodzinnego tygodnia pracy.

▪ Nauczyciele specjaliści

Od września 2022 r. każda ogólnodostępna szkoła i przedszkole muszą spełniać minimalne standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów. Zalicza się do nich nauczyciel pedagog, pedagog specjalny, psycholog, terapeuta pedagogiczny i logopeda. Szkoła o wielkości takiej jak nasza musi mieć zatrudnionych co najmniej 1,9 etatu takich specjalistów. Doliczymy do etatów wynikających z realizacji ramowych planów nauczania te 1,9 etatu. Osiągniemy minimalną liczbę etatów nauczycieli, na wielkość której samorząd lokalny nie ma wpływu, wynoszącą **24,6 etatu**.

Pensum

Czas pracy nauczyciela nie może przekraczać 40 godzin tygodniowo. W ramach tego czasu pracy nauczyciel realizuje zajęcia z dziećmi lub na rzecz dzieci, doskonalą się zawodowo oraz realizuje inne zajęcia i czynności statutowe (przygotowanie się do lekcji, sprawdzanie prac uczniów itp.). Pensum to obowiązkowy wymiar zajęć z dziećmi lub na ich rzecz określony dla nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze. W szkole dla nauczyciela przedmiotów to 18 godzin.

Wydatki

Jakie wydatki na finansowanie wynagrodzeń tych nauczycieli musi ponieść samorząd lokalny? Wysokość **minimalnego wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli** określa Minister Edukacji i Nauki w drodze rozporządzenia. Jest ono wyższe dla nauczycieli dyplomowanych, a niższe dla nauczycieli o niższym stopniu awansu zawodowego. Poza wynagrodzeniem zasadniczym, nauczycielom przysługują określone prawem dodatki. Część z nich, takich jak dodatek za wysługę lat, dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. trzynastka), dodatek za wychowawstwo, określają przepisy. Część z nich, takich jak dodatek motywacyjny, dodatek za warunki pracy, określa samorząd. Zgodnie z **ustawą Karta Nauczyciela** samorząd musi zapewnić osiągnięcie przez nauczycieli minimalnej wartości **średniego wynagrodzenia** nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

Minimalną wartość średniego wynagrodzenia określa art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela w powiązaniu z wartością kwoty bazowej dla nauczycieli określanej corocznie w ustawie budżetowej. **Samorząd (prezydent, burmistrz) nie ma na to żadnego wpływu.**

Finansowanie poprzez **subwencję oświatową** powoduje dodatkowo, że w szkole skutki awansu zawodowego, czyli konieczność wypłacania minimalnych kwot wynagrodzeń w zależności od **stopni awansu**, są wyrównywane przez subwencję (poprzez mechanizm wskaźnika korygującego Di).

W efekcie tego, z ekonomicznego punktu widzenia, koszt wynagrodzeń nauczycieli w szkole jest w zasadzie taki sam, niezależnie od stopnia awansu zawodowego. Jeśli w danym mieście, gminie, jest zatrudnionych procentowo więcej nauczycieli początkujących niż przeciętnie w kraju, kwota subwencji na ucznia ulega pomniejszeniu, co powoduje, że nauczyciel ten nie jest bardziej ekonomicznie atrakcyjny. Odwrotnie, jeśli jakiś samorząd ma większy udział nauczycieli dyplomowanych (z najwyższym stopniem awansu) niż przeciętnie

w kraju, kwota subwencji na ucznia ulega powiększeniu, co powoduje, że koszty wynagrodzeń tych nauczycieli ekonomicznie (po uwzględnieniu zwiększenia subwencji) są mniejsze. Wyliczamy, że minimalny koszt przeciętnego etatu nauczyciela w warunkach roku szkolnego 2021/2022 (po podwyżkach od maja 2022) to ok. 90,9 tys. zł rocznie¹. Szacunek ten zawiera również pochodne pracodawcy oraz odpisy. Wyposażeni w tę wiedzę, możemy obliczyć, że w Naszej Szkole wydatki na nauczycieli nie mogą być mniejsze niż 2 mln 237 tys. zł (24,6 etatów x 90,9 tys. zł). To oczywiście nie są wszystkie wydatki konieczne do poniesienia w Naszej Szkole. **To wydatki, na które samorząd nie ma żadnego wpływu.**

Minimalne wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatki dla nauczycieli

 [Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki](#)

Ustawa Karta Nauczyciela

Reguluje prawa i obowiązki nauczycieli. Jest pragmatyką zawodową, co oznacza, że przy regulacji stosunku pracy osób jej podlegających, ma ona pierwszeństwo przed Kodeksem pracy.

 [Ustawa Karta Nauczyciela](#)

Średnie wynagrodzenie nauczycieli

Średnie wynagrodzenie, które musi zapewnić samorząd jest sumą wynagrodzenia zasadniczego i dodatków (w tym wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe). Nie oznacza to, że każdy nauczyciel musi osiągnąć minimalną wysokość wynagrodzenia średniego. Część może zarabiać więcej, a część mniej. Na poziomie uśrednienia na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, nauczycielom nie można jednak wypłacać mniej niż określa to Karta Nauczyciela.

W naszych rozważaniach i tak zostało założone, że dyrektorzy działają bardzo oszczędnie i przyznają godziny ponadwymiarowe, czyniąc budżety szkół bardziej znośnymi.

▪ Subwencja oświatowa

Finansowanie edukacji z budżetu państwa odbywa się głównie w ramach części oświatowej subwencji ogólnej. Jakiej kwoty może się spodziewać samorząd miejski prowadzący szkołę podstawową liczącą 336 uczniów? Nie wdając się przesadnie w matematykę podziału części oświatowej subwencji ogólnej, warto przede wszystkim rozumieć, że wysokość subwencji oświatowej zależy przede wszystkim od liczby uczniów ogółem oraz niektórych ich cech. Więcej uczniów to wyższa subwencja. W naszym przykładzie, samorząd, który jest organem prowadzącym Naszą Szkołę, powinien otrzymać kwotę **2 mln 254 tys. zł²**.

Podsumujmy, koszty wynagrodzeń nauczycieli realizujących ramowe plany nauczania oraz specjalistów, wg minimum ustawowego (samorząd nie ma na to żadnego wpływu) to 2 mln 237 tys. zł, a subwencja to 2 mln 254 tys. zł. Prosty rachunek pokazuje, że subwencja wystarcza tej szkole wyłącznie na nauczycieli realizujących ramowe plany nauczania oraz zatrudnienie specjalistów, wg minimum ustawowego. Jednak Nasza Szkoła musi ponieść jeszcze inne wydatki!

Stopnie awansu zawodowego nauczycieli

Subwencja oświatowa

Przepisowa nazwa to "część oświatowa subwencji ogólnej", która jest ustalana na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa.

▪ Wydatki - ciąg dalszy

W Naszej Szkole musimy także zatrudnić nauczycieli świetlicowych. Ich wynagrodzenie to kolejny konieczny wydatek. Przepisy prawa oświatowego nie określają sztywnych ram czasowych działania świetlicy szkolnej. Czas otwarcia świetlicy powinien odpowiadać między innymi na zapotrzebowanie rodziców związane z pracą zarobkową. Przepisy określają jednak maksymalną liczbę dzieci pod opieką jednego nauczyciela świetlicy. Wynosi ona 25 uczniów. Ile dzieci korzysta ze świetlicy? Zależy to rzecz jasna od wielu lokalnych czynników. W praktyce zdecydowana większość dzieci z klas I-III korzysta w różnym wymiarze ze świetlicy. Dzieci starsze korzystają z niej raczej sporadycznie. W typowej miejskiej szkole czas działania świetlicy to godziny od 7:00 do 17:00. Przyjmijmy, że w Naszej Szkole ze świetlicy korzystają wszystkie dzieci z klas I-III w godzinach począwszy od zakończenia zajęć dydaktycznych do godziny 16:00. Połowa dzieci z klas I-III korzysta ze świetlicy w godzinach od 7:00 do 8:00 oraz połowa od 16:00 do 17:00. Zważywszy na liczbę godzin określonych w ramowych planach nauczania, różne godziny zakończenia zajęć przez różne oddziały klasowe oraz maksymalny limit liczby dzieci pod opieką jednego nauczyciela, potrzebujemy sześciu nauczycieli w godzinach od zakończenia zajęć do 16:00 oraz trzech w godzinach od 7:00 do 8:00 oraz od 16:00 do 17:00.

¹ Przeliczono efekt podwyżek wynagrodzeń nauczycieli od maja 2022 r. na cały rok. Nie uwzględnia podwyższenia wynagrodzeń dla nauczycieli początkujących od 1 września 2022.

² Przeliczono efekt podwyżek wynagrodzeń nauczycieli od maja 2022 r. na cały rok.

Łącznie daje to 132 godziny, co przy pensum świetlicowym wynoszącym 26 godzin i przy założeniu, że dyrektorzy część godzin będą przyznawali w ramach godzin ponadwymiarowych (średnio 2 godziny ponadwymiarowe na etat) oznacza konieczność sfinansowania 4,7 etatów nauczycieli. Wydatki na ich wynagrodzenia to 429 tys. zł, co stanowi aż 19% przyznanej (ale właściwie już zagospodarowanej prawie w całości) subwencji na tę szkołę. Zatem ten wydatek musi pokryć samorząd z **dochodów własnych** (musi być uwzględniony w budżecie danej jednostki samorządu terytorialnego), gdyż subwencja wystarczyła tylko na ramowe plany nauczania oraz specjalistów.

Szkoła potrzebuje też nauczyciela bibliotekarza. W tak dużej szkole potrzebny jest na pewno jeden nauczyciel w pełnym wymiarze, którego wynagrodzenie to 90,1 tys. zł rocznie. Szkoła potrzebuje też **dyrektora**. W szkole liczącej co najmniej 12 oddziałów, trzeba również zatrudnić wicedyrektora (reguluje to art. 97 ustawy – Prawo oświatowe). Dyrektor i wicedyrektor muszą mieć czas na zarządzanie szkołą. Karta Nauczyciela wymaga, aby samorząd określił wymiar obniżenia pensum dla dyrektora i wicedyrektora. W tym czasie osoby te realizują zadania zarządcze i nie prowadzą zajęć z dziećmi. Najczęściej, w przypadku dyrektora zniżka ta będzie w wymiarze co najmniej 12 godzin dydaktycznych, a w przypadku wicedyrektora, co najmniej 9 godzin. Łącznie to 21 godzin nauczycielskich, których koszt to ok. 95 tys. zł.

Dochody własne JST

Dochody własne samorządu, to środki które nie pochodzą z budżetu państwa (na przykład podatki lokalne, odpisy z podatku PIT, CIT, itp.). Mogą one być przeznaczone na dowolny cel realizujący potrzeby mieszkańców. Im więcej tych dochodów samorząd inwestuje w zadania oświatowe, tym mniej ma na inne ważne zadania.

Kolejnym ważnym wydatkiem koniecznym do poniesienia, bez którego szkoła nie może działać, są wynagrodzenia administracji i obsługi. Prawo oświatowe nie przewiduje tutaj sztywnych standardów. Standardy wyznacza samo życie szkolne. Szkoła musi mieć dyrektora, sekretariat, osoby odpowiedzialne za kadry i płace (czasem zatrudnione w zewnętrznych jednostkach wspólnej obsługi, ale wydatek i tak musi być ponoszony przez dany samorząd). Jeśli chcemy, aby szkoła zapewniała dzieciom obiady, a mamy warunki, aby uruchomić

Zadania dyrektora

Zadania dyrektora szkoły określa art.7 ustawy Karta Nauczyciela

kuchnię, należy liczyć się z kosztami zatrudnienia osób do obsługi tego zadania. Szkołę trzeba sprzątać, trzeba zapewnić bezpieczeństwo, możliwość napraw konserwatorskich itp. Wymiar etatów administracji i obsługi różni się w zależności od przyjętych lokalnych polityk oraz możliwości organizacyjnych i finansowych. W Naszej Szkole (16 oddziałów klasowych) należy się spodziewać około 12-14 etatów administracji i obsługi. Jest raczej niemożliwe zejście poniżej 10 etatów, natomiast liczba 16 etatów nie wydaje się zbyt wygórowana. Przyjmijmy wartość minimalną: **12 etatów**. Wynagrodzenia pracowników administracji i obsługi nie należą do wysokich. Nawet jednak przyjmując, że średnio wynagrodzenie na etat będzie wyższe o 20% od minimalnego, wraz z pochodnymi w skali roku to ok. 62 tys. zł. Dla 12 etatów to już 744 tys. zł, a więc 33% przydzielonej subwencji na szkołę. To również samorząd musi pokryć z tzw. dochodów własnych.

To ciągle nie jest wszystko. Wydatki Naszej Szkoły to również koszty energii, mediów, zakupy środków dydaktycznych, higienicznych, innego sprzętu, a także naprawy bieżące i remonty itp. Typowa wartość tych wydatków nie będzie raczej mniejsza od 10% wynagrodzeń pracowników szkoły wraz z pochodnymi. W naszym przykładzie będzie to więc 339 tys. zł, a więc 15% subwencji naliczonej na Naszą Szkołę.

Podsumowanie

Świadomie pominęliśmy wydatki związane z kształceniem specjalnym, ponieważ wymagają szczegółowego opisu – charakteryzują się dużym stopniem skomplikowania. Wydatki te są wysokie, ale też naliczana jest na nie stosunkowo duża kwota subwencji. Najczęściej jednak nie jest aż tak duża, żeby można było ją określić jako zawsze wystarczająca. Temat ten jest godny odrębnego opracowania.

Pominęliśmy też koszty związane z finansowaniem urlopów dla poratowania zdrowia, zastępstw w przypadku choroby nauczyciela itp. Na pewno można w tym przypadku mówić o co najmniej kilkudziesięciu tysiącach złotych rocznie.

Pominęliśmy też wydatki na zajęcia w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej realizowane przez nauczycieli przedmiotowych, na przykład zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Nie ma tutaj ustalonych standardów, zajęcia są realizowane w reakcji na indywidualne potrzeby uczniów. Dokonajmy zatem podsumowania. Dla czytelności zostało ono przedstawione w tabeli obok.

W przedstawionych rozważaniach dotyczących realizacji obowiązkowych zadań postawionych przed Naszą Szkołą subwencja

oświatowa wystarcza na pokrycie wynagrodzeń nauczycieli realizujących ramowe plany nauczania oraz minimum zatrudnienia specjalistów. Koszty utrzymania świetlicy, biblioteki, administracji, obsługi oraz wydatki rzeczowe pozostają na barkach dochodów własnych samorządów. Samorząd prowadzący Naszą Szkołę musi się liczyć z tym, że przy otrzymanych 2 mln 254 tys. zł subwencji musi dodatkowo znaleźć we własnych dochodach 1 mln 702 tys. zł, a więc **75,5% otrzymanej subwencji oświatowej na szkołę**. Na same tylko wynagrodzenia nauczycieli brakuje 598 tys. zł, a więc 27% przekazanej subwencji. Można to też opisać jeszcze inaczej: subwencji oświatowej wystarczy na 79% wynagrodzeń nauczycieli. Jeśli policzymy wszystkie wydatki bieżące tej szkoły, to subwencja oświatowa pokryje ich tylko w 57%.

W niniejszym opracowaniu, pokazując mechanizm finansowania realizacji zadań oświatowych na przykładzie szkoły, staraliśmy się udzielić w miarę prostej (uproszczonej) odpowiedzi na pytanie o sytuację ekonomiczną miasta prowadzącego taką szkołę. Przed nami dwa kolejne kroki: pierwszy to ocena tej sytuacji i komentarz dotyczący przyszłości polskiego systemu oświaty. Kolejny to przedstawienie propozycji rozwiązań – leków na obecne bolączki samorządowców, nauczycieli, rodziców i naszych dzieci.

Tabela 3.

WYSZCZEGÓLNIENIE		KWOTY W TYS. PLN	%NALICZONEJ/ PRZEKAZANEJ SUBWENCJI
SUBWENCJA OŚWIATOWA		2254	
WYNAGRODZENIA	Ramowe plany nauczania i minimum specjalistów	2237	99,2%
	Świetlica	429	19,0%
	Biblioteka	91	4,0%
	Dyrektor i wicedyrektor	95	4,2%
	Administracja i obsługa	744	33,0%
WYDATKI RZECZOWE		360	16,0%
RAZEM		3956	175,5%

Opracowanie powstało we współpracy
z panem **Grzegorzem Pochopniem** i panią **Darią Pietrzykowską (CDS OMNIA)**

Skład i opracowanie graficzne
Tadeusz Borowiec - www.andu.pl